

տարակուրթիւն կիլիկիա Գրատան Թիւ 23

ԱՆՏՈՆ ԶԵԽՈՎ

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

ՄԷԿ ԱՐԱՐ

ԵՐԵՒԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ

1938

891 71.

Q-34

25 NOV 2010

Հրատարակութիւն Կիլիկիա Գրատանութիւ 23

ԱՆՏՈՆ ԶԵԽՈՎ

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

ՄԷԿ ԱՐԱՐ

ԵՐԵՒԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ՆԻԻ ԵՈՐԲ

1938

ՏԵՍԻՆ Ա.

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ ԵՒ ԼՈՄՈՎ

(Լոմով ներս կը մտնէ պաշտօնական և զգեստաւորած, ներմակ ձեռնոցներով:)

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ (ընդառաջելով Լոմովի նսրելի՛ս, ո՞վ կը տեսնեմ: Ի՛վան Վա-
Շա՛տ ա՛տ ուրախ եմ: (Լոմովի ձեռքը կ'ը-
նկալուի: Երանչելի պատեհութիւն, ճանիւ-
ղ:)

Վ.— Շնորհակալ եմ: Իսկ դու՞:

ԶՈՒՊ.— Ի՛հ, կ'ապուխեք կոր, սա՛ն ճանրմ ձեր աղօթքներու սողդեցութեամբ, կնդրեմ նստեցէք... Գէշը հո՛ն է, որ դու կը մոռնաս երբեմն, սիրելիս... Տէ՛ր Աստուծո՛ւ ի՞նչ պատահեր է, այսպէ՛ս՝ պաշտօնաւոր, ճերմակ ձեռնոց, եւ այլն: Տե՛ղ երթաս, սիրելիս:

ԼՈՄՈՎ.— Ո՛հ: Ես միայն ձեզի եկած էի Ստեփան Ստեփանովի:

ԶՈՒՊ.— Ուրեմն ինչո՞ւ ֆրաք հանուչիկս: Կարծես նոր տարուայ այցելուի:

ԼՈՄՈՎ.— Գիտէ՞ք խնդրը ինչի մէջ է: (Անոր քեւը կը մտնէ:) Ես ձեզի եկած եմ, յարգելի Ստեփան Ստեփանովի, որպէս զի խնդրով մը ձեզ տնհանգստացնեմ: Յաճախ ես պատիւ ունեցած եմ զիմելու ձեր օգնութեան, եւ միշտ ալ, այսպէս ըսելով... Բայց ես, ներողութիւն, կը յուզւիմ: Գաւաթ մը ջուր պիտի խմեմ, յարգելի Ստեփան Ստեփանովի: (ջուր կը խմէ):

ԶՈՒՊ. (Մեկուսի).— Եկեր է դրամ ուղերու: Պիտի չտամ: (Անոր դառնալով) խնդրը ի՞նչ է, անուշիկս:

ԼՈՄՈՎ (Շուարած երեսոյթով).— Ինչպէս կը տեսնէք, յարգելի Ստեփանովի... ներողութիւն, Ստեփան յարգելի... այսինքն, ես սարսափելի կերպով կը յուզուիմ կոր, ինչպէս կը հաճիք տեսնել: Մէկ խօսքով, մի միայն դուք կրնաք ինձի օգնել, թէեւ, ի հարկ է, ես սեւէ կերպով ատոր չեմ արժանացած եւ... եւ իրաւունք ալ չունիմ յոյսեր դնելու ատոր վրա...

ԶՈՒՊ.— Ի՛հ, մի՛ երկարէք, սիրելիս: Մէկ սնդամէն ըսէք: Դէ՛հ:

ԼՈՄՈՎ.— Այս վայրկեանիս... անմիջապէս: Խնդրեմ անոր մէջ է, որ ես եկած եմ... խնդրելու... ձեր աղկիան՝ Նաթալիա Ստեփանովնայի ձեռքը:

ԶՈՒՊ. (Ուրախացած).— Սիրելի՛ս, Իվան Վա-

սիւրիւնքի, նորէն կրկնեցէք: Ես աղէկ չի լսեցի:

ԼՈՄՈՎ. — Պատիւ ունիմ խնդրելու...

ԶՈՒՊ. (Ընդհատելով). — Անուշիկս... ես այն-
քան ուրախ եմ, եւ այլն... ճշմարիտ կ'ըսեմ որ...
եւ այլն... (Կը գրկէ գայն եւ կը համբուրէ:) Շա-
տոնց կը փափաքէի: Ատիկա իմ մշտական փափաքս
եղած էր: (Արցունքները կը սրբէ:) Եւ ես միշտ
ձեզ կը սիրէի, հոգեակս, ինչպէս հարազատ որ-
դիս: Աստուած ձեր երկուքին ալ համաձայնութիւն
տայ, եւ այլն... Իսկ ես չա՛տ, չա՛տ կը փափաքէի
... է՛հ, ինչո՞ւ ապուշի նման կայներ եմ: Ուրա-
խութենէս գլուխս ալ կորսնցուցեր եմ, բոլորովին
կորսնցուցեր եմ: Ո՛հ, չա՛տ, չա՛տ ուրախ եմ:
Երթամ Նաթաշան կանչեմ, եւ այլն:

ԼՈՄՈՎ. (Զգացուած). — Յարգելի Ստեփան
Ստեփանովիչ, ի՞նչ կը խորհիք, կրնա՞մ յուսալ,
որ ան պիտի համաձայնի:

ԶՈՒՊ. — Ասանկ գեղեցիկ մանչ մը եւ... եւ
յանկարծ ան չի համաձայնի: Այնպէս կ'երեւի,
որ ան կատուի նման սիրահարած է ձեր վրայ,
եւ այլն... Վայրկեան մը (կը հեռանայ):

ՏԵՍԻԼ Բ.

ԼՈՄՈՎ Առանձին

ԼՈՄՈՎ. — Յուրտ է... կը դողամ կոր, կար-
ծեա զպրօցական բնութեան մը առջեւ ըլլայի:

Գլխաւորն այն է, որ պէտք է արագօրէն որոշել:
Եթէ երկար մտածես, տատանիս, շատ խօսիս եւ
սպասես գաղափարական աղջկան մը կամ իրական
սիրոյ, երբէ՛ք ալ չես ամուսնանար... Պը՛ռ-՛ռ...
ցուրտ է: Նաթալիա Ստեփանովնան սքանչելի
ռանտիկին մըն է, տղեղ ալ չէ, կրթուած է...
ալ ի՞նչ կ'ուզեմ: Սակայն, վրդովուած էս կը կար-
ծեմ, թէ ականջներուս տակ կ'սկսին ազմկել: (Ձուր
կը խմէ:) Իսկ չ'ամուսնանա՞լ, չեմ կրնար...
Նախ՝ ես արդէն 35 տարեկան եմ. տարիք մը, որ
խիստ վտանգաւոր է: Երկրորդ՝ ես կանոնաւոր
կեանքի պէտք ունիմ... Ես սրտի տկարութիւն ու-
նիմ: Շարունակ սիրտս կը բարախէ: Ոխտ տաք-
ցող բնաւորութիւն ունիմ եւ միշտ ալ կը յուզ-
ւիմ... Բայց ամենէն սարսափելին գիտե՞ք ինչ է.
այդ՝ իմ քունս է: Հազիւ անկողին կը մտնեմ, եւ
հազիւ թէ կ'սկսիմ ննջել... Եւ ահա՛ ձախ կողս
այնպէ՛ս ուժղին, այնպէ՛ս ուժղին կը հարւածէ ու
կը դարնէ ուսիս, գլխուս... որ խենթի պէս վեր
կը ցատկեմ. քիչ մը կը քայեմ, բայց նորէն հազիւ
թէ կ'սկսիմ բնանալ՝ դարձեալ նոյնը կը կրկնուի:
Եւ այսպէս քսան անգամ մը...

ՏԵՍԻՆ Գ.

ՆԱԹԱԼԻԱ ՍՏԵՓԱՆՈՎՆԱ ԵՆ ԼՈՄՈՎ

ՆԱԹԱԼԻԱ (Ներս մտնելով)։— Ես... Այդ դուք էք, իսկ հայրերը ըստ՝ զնա՛, հոն վաճառական մը եկած է, ապրանք կ'ուզէ։ Բարե՛ւ ձեզ, ի վան Վասիլեվիչ։

ԼՈՄՈՎ։— Բարեւ, յարգելի Նաթալիա Ստեփանովնա։

ՆԱԹ.։— Կը ներէք որ հագուած չեմ եւ գոգնոցով եմ... Մենք սիսեռ կը մաքրէինք չորցնելու համար։ Ինչո՞ւ այսքան ատենէ ի վեր մեզի չէիք գար։ Նստեցէք։ (Կը նստիմ)։ Կը փափաքե՞ք նախաճաշել։

ԼՈՄՈՎ.։— Ո՛չ, չնորհակալ եմ, ես արդէն կերած եմ։

ՆԱԹ.։— Ծիւեցէք... Ահա՛ լուցկին... Եղանակը սքաշելի է այսօր, մինչդեռ առջի օր անձրեւ եկաւ, այնպէս որ բանուորները ամբողջ օրը բաժ մը չ'ըրին։ Դուք մինչեւ հիմա քանի՞ խուրճ հնձեր էք։ Երեւակայեցէք, ես ազահուսթիւն ըրի եւ ամբողջ դաշտը հնձեցի, իսկ հիմա կը զոյճամ, կը վախնամ, որ խոտը պիտի փոխի։ Լաւ կ'ըլլար, եթէ քիչ մըն ալ սպասէի։ Բայց... ա՛յս ի՞նչ է։ Կը տեսնեմ Ֆրաքով եկեր էք։ Այս ի՞նչ նորութիւն է։ Պարահանդէսի՞ պիտի երթաք, ի՞նչ է։

Ի մէջ այլոց ըսեմ նաեւ, թէ բաւական զեղեցկացեր էք... Իսկապէս, ինչո՞ւ այսպէս զարդարուեր էք։

ԼՈՄՈՎ. (Շփոթած)։— Խնդրե՛րք անոր մէջ է, յարգելի Նաթալիա Ստեփանովնա, որ... որ... որոշած եմ խնդրել ձեզմէ... զիս լսել... Անշուշտ, դուք պիտի զարմանաք, նոյն իսկ կրնայ պատահիլ, որ բարեկանաք, բայց ես... (մեկուսի) սարսափելի ցուրտ է։

ՆԱԹ.։— Խնդրե՛րք ի՞նչ է։ (Դադար մը)։ Է՛հ է՛։

ԼՈՄՈՎ.։— Պիտի աշխատիմ կարճ կապել։ Դուք, յարգելի Նաթալիա Ստեփանովնա, գիտէք որ ես շատոնց է, մանկութենէս ի վեր, պատիւ ունիմ ճանչնալու ձեր ընտանիքը։ Հանգուցեալ հօրաքոյրս եւ իր ամուսինը, որոնցմէ, ինչպէս գիտէք, ժողովուրդիւն ստացած եմ կալուածս, միշտ խոր յարգանք ունէին ձեր հօր եւ հանգուցեալ մօր հանդէպ։ Լոմովներու եւ Չուպուքովներու տոհմերը միշտ ամենասերտ բարեկամական, կարելի է ըսել՝ նոյն իսկ ազգականական կապեր պահած են իրարու հետ։ Ատիկէ դատ, ինչպէս գիտէք, իմ եւ ձեր կայուածք սահմանակից են իրարու։ Եթէ կը յիշէք, Յուլերու Դաշտս սահմանակից է ձեր անտառին հետ։

ՆԱԹ.։— Ներողութիւն, որ ձեզ կ'ընդհատեմ։ Դուք բարձր՝ «Իմ Յուլերու Դաշտս»... Միթէ այդ

ձե՞րն է:

ԼՈՄՈՎ.— Իմս է...

ՆԱԹ.— Ի՞նչ կ'ըսէք... Յուլերու Դաշտը մերն է, եւ ոչ թէ ձերը:

ԼՈՄՈՎ.— Ո՛չ, յարգելի Նաթալիա Ստեփանովնա, իմս է:

ՆԱԹ.— Ատիկա ինծի համար նորութիւն մըն է: Այդ ինչպէ՞ս եղաւ, որ ձերը դարձաւ:

ԼՈՄՈՎ.— Ինչպէ՞ս եղաւ: Ես կը խօսիմ ա՛յն Յուլերու Դաշտի մասին, որ կը մտնէ ձեր անտառին եւ ճահիճին միջեւ:

ՆԱԹ.— Այո՛, այո՛: Այդ մե՛րն է...

ԼՈՄՈՎ.— Ո՛չ, յարգելի Նաթալիա Ստեփանովնա, դուք կը սխալիք:

ՆԱԹ.— Խեղճի եկէք, Իվան Վասիլիեվիչ: Երբէ՞ն ի վեր է, որ ձերը դարձաւ:

ԼՈՄՈՎ.— Երբէ՞ն ի վեր: Այն ատենէն ի վեր, երբ ես սկսայ ինքզինքս ճանչնալ, այդ դաշտը միշտ ալ մերն է եղեր:

ՆԱԹ.— Կը ներէք, այդպէս չէ...

ԼՈՄՈՎ.— Թուղթերէն ատիկա յայտնի է, յարգելի Նաթալիա Ստեփանովնա: Ճիշտ է, որ ատենօք Յուլերու Դաշտը վիճելի էր: Բայց այժմ բոլորին ալ յայտնի է, որ իմս է: Նոյն իսկ վիճին ալ աւելորդ է: Կը հասկնա՞ք: Իմ հօրաքրոջս մեծ մայրը այդ դաշտը ձրիաբար տուած է եղեր ձեր

հօր պապուն՝ գիւղացիներուն՝ անորոշ ժամանակով մը օգտուելու անկէ, որովհետեւ անոնք աղիւս կը պատրաստեն եղեր անոր համար: Ձեր հօր պապուն գիւղացիները այդ դաշտէն ձրիաբար օգտուել են մօտաւորապէս քառասուն տարի եւ այնքան ընտելացած են եղեր անոր հետ, որ իրենցը կը համարեն եղեր: Յետագային, երբ կանոնադրութիւնը հրատարակեցաւ...

ՆԱԹ.— Բնաւ այդպէս չէ, ինչպէս որ դուք կը պատմէք: Թէ՛ պապս եւ թէ՛ պապուս պապը կը հաշուէին, որ իրենց հողերը կը հասնին մինչեւ ճահիճները, ըսել է Յուլերու Դաշտը մերն է եղեր: Ձեմ հասկնար, թէ վիճելու ի՞նչ խնդիր կայ հոս:

ԼՈՄՈՎ.— Ես ձեզի թուղթը պիտի ցուցնեմ, Նաթալիա Ստեփանովնա:

ՆԱԹ.— Ո՛չ, կը խորհիմ թէ դուք կատակ կ'ընէք, կամ թէ գիս կը ծաղրէք... Այս ի՞նչ տեսակ նորութիւն է: Մօտ երեք հարիւր տարի է, որ հողին տէրը մենք ենք, եւ յանկարծ մեզի կը յայտնեն, որ կայուածը մերը չէ: Իվան Վասիլիեվիչ, կը ներէք, բայց ես ականջներուս անգամ չեմ հաւատար... Այդ դաշտը բան մը չ'արժեր. ան ընդամենը հինգ տեսիատին է եւ անոր արժէքը երկու-երեք հարիւր ռուպլի է, բայց այս անարդարութիւնը զիս կը գայրաջնէ: Ի՛նչ կ'ուզէք ըսէք, բայց անարդարութիւն՝ չեմ կրնար տանիլ:

ԼՈՄՈՎ. — Կ'աղաչեմ, լսեցէ՛ք զիս: Ձեր հօր պապուն գիւղացիները, ինչպէս արդէն պատիւ ունեցա՞ ձեզ ըսելու, իմ հօրաքրոջս մեծ մամուն համար աղիւս կը պատրաստէին: Հօրաքրոջս մեծ մամը, փափաքելով անոնց հաճելի բան մը ընել...:

ՆԱԹ. — Պապ, մամ, հօրաքոյր, մօրաքոյր... բան մըն ալ չեմ հասկնար կոր: Դաշտը մերն է, հասկցա՞ք:

ԼՈՄՈՎ. — Իմա է...

ՆԱԹ. — Մե'րն է: Մինչեւ իսկ եթէ երկու օր ալ ջանաք ապացուցանել, մինչեւ իսկ եթէ տասնը-հինգ ֆրաք ալ հագնիք, անիկա մե'րն է, մե'րն է, մե'րն է... Ես ձեքինին չեմ փափաքիր, բայց եւ այնպէ՛ս մերինէն ալ չեմ ուզեր զրկուիլ...:

ԼՈՄՈՎ. — Ես դաշտին պէտք չունիմ, նախա-լիս Ստեփանովնա, բայց սկզբունքով առաջնորդ-ուելով է, որ կ'ըսեմ: Եթէ կ'ուզէք, ես պատրաստ եմ նոյն իսկ զայն ձեզի նուիրելու:

ՆԱԹ. — Իս ինքս ալ կրնամ ձեզի նուիրել: Ա-նիկա իմա է...: Այս բոլորը շա՛տ, շա՛տ տարօ-րինակ է, իման Վասիլիեվիչ...: Մինչեւ պսօր մենք ձեզ լաւ դրացիի, բարեկամի տեղ կը դնէինք: Անցեալ տարի մենք ձեզի առկինք մէր կալսիչը, եւ ամոր պատճառով ալ մենք ստիպւած եղանք մեր ցօրենի նոյեմբերին կալսել: Այս բոլորէն վերջ դուք մեզի հետ կը վարուիք այնպէս՝ ինչպէս գըն-

չուներուն կը վայէ: Իմ սեփական հոգս ինծի նուէր կուտաք: Ներողամիտ կ'ըլլաք, բայց ասիկա դրացիի մը վայել չէ: Ինծի այնպէս կուգա, որ ասիկա նոյն իսկ յանդգնութիւն մըն է...:

ԼՈՄՈՎ. — Ձեր հաշուով այնպէս դուրս կուգայ որ ես զեղծարա՞ր մըն եմ: (Հետզհետէ արեւի կրֆաւ:) Օրիորդ, ես երբէ՛ք ուրիշներուն հողերը չեմ զրաւած եւ թոյլ ալ չեմ տար, որ աս ու ան նման մեղադրանքներ ընէ հասցէիս: (Աքագօրէն սեղանին կը մօտեցնայ եւ ջուր կը խմէ: Ապա վրձ-նակամօրէն)՝ Յուրերու Դաշտը իմա է:

ՆԱԹ. — Սո՛ւտ էք, մե'րն է:

ԼՈՄՈՎ. — Իմա է:

ՆԱԹ. — Սո՛ւտ էք: Ես ձեզի պիտի ապացու-ցանեմ: Այսօր ինկ հնձուորներս այդ դաշտը պիտի ուղարկեմ:

ԼՈՄՈՎ. — Ի՛նչ...

ՆԱԹ. — Այսօր իսկ հոն պիտի ըլլան հնձուոր-ներս:

ԼՈՄՈՎ. — Ես ալ պանոնք դուրս կ'ընեմ:

ՆԱԹ. — Չէ՛ք համարձակիր:

ԼՈՄՈՎ. (Սիրտը սեղմելով) — Կը հասկնա՞ք, Յուրերու Դաշտը իմա է, իմա:

ՆԱԹ. — Կը խնդրեմ որ չպտաք: Ձեր տան մէջ կանտաղութիւններուդ կրնաք պնտալ որչափ որ կ'ուզէք, բայց հոս՝ կը հաճի՞ք զձեզ որո՞շ սահ-

մաննեբու մէջ պահել:

ԼՈՄՈՎ. — Օրեւորդ, եթէ այս սարսափելի եւ տանջալի սրտի բարախումբ չ'ըլլար, եթէ զարկերակս արագօրէն չի հարուածէր, ես տարբեր կերպով կը խօսէի ձեզի հետ: (Բարկաճայք կը պռնայ) Յուկերու Դաշտը ի՞մա է:

ՆԱԹ. — Մէ'րն է:

ԼՈՄՈՎ. — Ի՞մա է:

ՆԱԹ. — Մէ'րն է:

ԼՈՄՈՎ. — Ի՞մա է:

ՏԵՍԻԼ Դ.

ՆՈՅՆՔ Եւ ՉՈՒՊՈՒՔՈՎ

ՉՈՒՊՈՒՔՈՎ (Ներս մտնելով). — Ի՞նչ պատահե՞ր է: Ինչո՞ւ այդպէս կը պոռաք:

ՆԱԹԱԼԻԱ. — Հայրի՛կ, կը հաճե՞ս այս պարոնին բացատրել, թէ որո՞ւ կը պատկանի Յուկերու Դաշտը, մեզի՞ թէ անոր:

ՉՈՒՊՈՒՔՈՎ (Լռմովի). — Անուշիկս, դաշտը մերն է:

ԼՈՄՈՎ. — Ի սէր Աստուծոյ, Ստեփան Ստեփանովիչ, ինչպէ՞ս եղաւ, որ ձերը դարձաւ: Գոնէ դուք խելացի մարդ եղէք: Իմ հօրաքրոջս մեծ մամբ, Ժամանակաւոր եւ առանց վճարման այդ հողը ձեր պապուն գիւղացիներուն տուած է: Դիւ-

ղացիները օգտուեր են ատկէ քառասուն տարի, եւ այնպէս ընտելացեր էին անոր, որ իրենցը կը հաշուէին, բայց երբ կանոնադրութիւնը ըրատարակուեցաւ...

ՉՈՒՊՈՒՔՈՎ. — Կը ներէք սիրելիս... Դուք կը մոռնաք, որ գիւղացիները վարձք չէին վճարած ձեր մեծ մօրը, եւ այլն, պարզ անոր համար, որ դաշտը այն ատեն վիճելի էր եւ այլն...: Իսկ հիմա, ամեն մէկ շուն գիտէ, որ ապիկա մերն է: Ըստ երեւոյթին դուք յատակագիծը տեսած չէք:

ԼՈՄՈՎ. — Իսկ ես ձեզի պիտի ապացուցանեմ, որ ատիկա իմա է:

ՉՈՒՊՈՒՔՈՎ. — Չէք կրնար ապացուցանել, ճանիկս:

ԼՈՄՈՎ. — Ո՛չ, պիտի ապացուցանեմ:

ՉՈՒՊՈՒՔՈՎ. — Անուշիկս, ինչո՞ւ այդպէս կը պոռաք: Պոռալով բան մը չէք կրնար ապացուցանել: Ես ո՛չ ձերը կը փափաքեմ, ո՛չ ալ իմինչս կը հրաժարիմ: Եւ յանուն ինչի՞: Իսկ եթէ, ճանիկս, եթէ դուք մտադրութիւն ունիք պնդելու, եւ այլն, ես աւելի շուտ դաշտը կը նուիրեմ գիւղացիներուն, քան ձեզի: Անանկ:

ԼՈՄՈՎ. — Ձեմ հասկնար: Դուք ի՞նչ իրատուներ ունիք ուրիշին սեփականութիւնը նուիրել:

ՉՈՒՊՈՒՔՈՎ. — Թոյլ տուէք ինձի գիտնալու՝

իրաւունք ունի՞մ թէ ոչ: Այո՛, յարգելի պարոն,
ես սովորութիւն չունիմ, որ ինծի հետ նման ձեռով
մը խօսին, եւ այլն: Ե՛ս, յարգելի պարոն, ձեզմէ
երկու անգամ աւելի տարիքոտ եմ եւ կը խնդրեմ,
որ ինծի հետ առանց ակնարկներու խօսիք, եւ այլն:

ԼՈՄՈՎ.— Կը խորհիմ, թէ դուք զիս յիմարի
տեղ կը դնէք եւ վրաս կը խնդաք: Իմ հոգս ձերը
կը համարէք եւ տակաւին կ'ուզէք ալ որ ես պա-
ղարիւն ըլլամ եւ ձեզի հետ մարդու մը պէս խօ-
սիմ: Ատիկա աղէկ դրացնութիւն չէ, Ստեփան
Ստեփանովիչ: Դուք դրացի մը չէք, ալ զեղծա-
բար մը:

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Ի՞նչ:

ՆԱԹԱԼԻԱ.— (Մէջ մտնելով).— Հայրի՛կ, ան-
միջապէս դաշտ ուղարկէ հնձուորները:

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— (Լուռովիմ).— Ի՞նչ ըսիք, մե-
ծարգոյ պարոն:

ՆԱԹԱԼԻԱ.— (Զղայնուած).— Յուլերու Դաշտը
մե՛րն է, եւ ես չե՛մ զիջանիր, չե՛մ զիջանիր, չե՛մ
զիջանիր:

ԼՈՄՈՎ.— Կը տեսնենք: Ես դատարարու-
թեամբ ձեզի պիտի ապացուցանեմ, որ ի՛մս է:

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Դատարարութեա՞մբ: Յար-
գելի պարոն, կրնաք դատի դիմել, եւ այլն: Այո՛,
կրնաք: Ես ձեզի աղէկ կը ճանչնամ: Դուք մի մի-
այն աօրթի մը կ'սպասէք, որպէս զի դատուիք, եւ

այլն...: Կեղտոտ բնաւորութիւն մը ունիք: Ձեր
ամբողջ տոհմը դատուող եղած է, ամբողջը:

ԼՈՄՈՎ.— Կը խնդրեմ որ չվերաւորէք տոհմս:
Լոմովներու տոհմին մէջ բոլորն ալ ազնիւ մարդիկ
եղած են եւ մէկը չէ եղած, որ զեղծարարութեան
համար դատուի, ինչպէս ձեր մօրեղբայրը:

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Իսկ ձեր Լոմովի տոհմին մէջ
բոլորն ալ խենթեր են եղած:

ՆԱԹԱԼԻԱ.— Բոլո՛րը, բոլո՛րը, բոլո՛րը:

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Ձեր պապը հարբեցող մըն
էր, իսկ կրտսեր մօրաքոյրդ՝ Նասթասիա Միխայ-
լովնան, ճարտարապետի մը հետ փախած էր, եւ
այլն...:

ԼՈՄՈՎ.— Իսկ ձեր մայրը ծուռ կող ունէր
(սիրտը կը բռնէ), կողոս ծակեցաւ... հարուած մը
ստացայ գլխուս... ջո՛ւր, ջո՛ւր...

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Իսկ ձեր հայրը խաղամոյ
մըն էր եւ շատակեր:

ՆԱԹԱԼԻԱ.— Հապա մօրաքո՞յրդ, անանկ
բամբասող մըն էր, որուն նմանը երբէք չէ եղած:

ԼՈՄՈՎ.— Ձախ ոտքս կաթուածահար պիտի
ըլլայ... Իսկ դուք՝ դաւադիր մըն էք... Օ՛հ,
սիրտս... Ոչ ոքի համար դադունիք է, որ դուք
ընտրութիւններէն առաջ կեղ... Աչքերուս մէջ
կայծեր կ'երեւան... Ո՞ւր է գլխարկս (կ'սկսի
ասդիմ անդին վազվզել):

ՆԱԹԱԼԻԱ.— Ստո՛ր, անագնի՛ւ, խայտառա՛կ:
ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Իսկ դուք զգուցի՛ր, երկդիմի
մարդ մըն էք: Այո՛...:

ԼՈՄՈՎ.— Վերջապէ՛ս դտայ գլխարկս... Սիր-
տըս... Բի՞ր երթամ... Ո՞ւր է դուռը... Օ՛հ, կը
մեռնիմ կոր... Ոտքերս չեն շարժիր... (դէպի
գուռը կ'ուզգուի):

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ (Անոր ետեւէն).— Այլ եւս ձեր
ոտքը մեր տան մէջ չ'ըլլայ:

ՆԱԹԱԼԻԱ.— Դիմեցէք դատաւարութեան: Կը
տեսնենք թէ ո՞վ պիտի շահի: (Լուով տատանուե-
լով կը հեռանայ):

ՏԵՍԻԼ Ե.

ՆԱԹԱԼԻԱ ՍՏԵՓԱՆՈՎՆԱ Եւ ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Գրո՛ղը տանի (վրդովուած կը
փալէ):

ՆԱԹԱԼԻԱ.— Տեսա՞ք սա սրիկան: Ասկէ վերջ
գնա ու հաւատք ընծայէ լաւ կարծած դրացիներ-
րուդ:

ԶՈՒՊ.— Անպիտա՛ն, ծաղրածո՛ւ:

ՆԱԹ.— Թշուառակա՛ն... ուրիշին հողը կը
սեփականացնէ եւ դեռ կը յանդգնի կոխ ալ ընել:

ԶՈՒՊ.— Եւ սա՛ թշուառականը, սա՛ անիրաւը
դեռ կը յանդգնի առաջարկութիւն մըն ալ ընել,
եւ այլն... Ա՞՞հ, առաջարկութիւն:

ՆԱԹ.— Ի՞նչ առաջարկութիւն:

ԶՈՒՊ.— Հապա՛... Եկած էր քեզի առաջար-
կութիւն մը ընելու համար:

ՆԱԹ.— Առաջարկութիւն: Ինծի՞: Հապա
ինչո՞ւ առաջընէ չըսեր ատոր մասին:

ԶՈՒՊ.— Ատոր համար ալ Փրաք հագած էր:

ՆԱԹ.— Ինծի՞: Առաջարկութիւն: Ա՛հ, (քիկ-
նաթռոխ վրայ կ'իյնայ ու կ'ողբայ): Վերադար-
ձնե՛լ դայն: Վերադարձնել: Ա՛հ, վերադարձնել:

ԶՈՒՊ.— Ո՞վ վերադարձնել:

ՆԱԹ.— Շո՛ւտ, շո՛ւտ, կը մարիմ կոր: Վե-
րադարձնել (մարելու պէս կ'ըլլայ):

ԶՈՒՊ.— Ի՞նչ է, ի՞նչ կ'ուզես (գլուխը կը
բռնէ): Դժբախտ մարդ մըն եմ: Անձնասպան պի-
տի ըլլամ: Պիտի կախուիմ: Տանջեցին զիս...:

ՆԱԹ.— Կը մեռնիմ կո՛ր: Վերադարձնե՛լ:

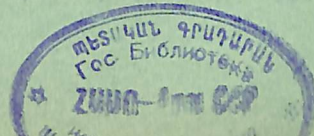
ԶՈՒՊ.— Թո՛ւհ (կը քֆնէ): Անմիջապէ՛ս, մի՛
պոռար (դուրս կը վազէ):

ՆԱԹ. (միայնակ, կուլայ).— Ի՞նչ ըրինք: Ետ
բերելու է դայն, ետ վերադարձնելու է:

ԶՈՒՊ. (Ներս վազելով).— Անմիջապէս կուգա
եւ այլն, գրողը տանի: Օ՛Ֆ: Դուն ինքը խօսէ
իրեն հետ, ես փափաք չունիմ...

ՆԱԹ. (կուլայ).— Ետ վերադարձնել:

ԶՈՒՊ. (կը պոռայ).— Քեզի կ'ըսեմ, թէ կու-
գայ կոր: Օ՛Ֆ, ի՞նչ սարսափելի տանջանք է եղեր

հասուն աղջկան մը հայրը ըլլալը: Ինքզինքս պիտի մորթեմ, անպայման պիտի մորթեմ: Մարդուն հայհոյեցին, խայտառակեցին, դուրս չպրտեցին, եւ այս բոլորը դո՛ւն ըրիր, դո՛ւն...

ՆԱԹ.— Ո՛չ, դո՛ւն ըրիր:

ՉՈՒՎ.— Դեռ ես ալ մեղաւոր դուրս կ'ելլեմ: (Լսով դրան քով կ'երեւայ): Դուն ինքդ խօսէ անոր հետ (կը հեռանայ):

ՏԵՍԻԼ Զ.

ՆԱԹԱԼԻԱ ՍՏԵՓԱՆՈՎՆԱ ԵՒ ԼՈՄՈՎ

ԼՈՄՈՎ (Տանջուած դէմքով ներս կը մտնէ).— Սարսափելի սրտի բաբախում մը ունիմ... Ոտքերս կը թմբին կտր... կողս կը ծակի կտր...:

ՆԱԹԱԼԻԱ.— Կը ներէք, մենք քիչ մը տաքցանք, իՎան Վասիլեւիչ... Ես հիմա կը վերյիշեմ՝ Յուլերու Դաշտը արդարեւ ձերն է:

ԼՈՄՈՎ.— Սարսափելի կերպով սիրտս կը բաբախէ... Դաշտը իմն է... Երկու աչքերուս առջեւ ալ լոյսեր կը պտտին...:

ՆԱԹ.— Դաշտը ձե՛րն է, ձե՛րը... Նստեցէք... (կը նստին): Մենք անարդար էինք...:

ԼՈՄՈՎ.— Սկզբունքէ դրդուած էր որ... Հոգը չէ որ կը պաշտպանեմ, այլ սկզբունքը...:

ՆԱԹ.— Շիտակ է որ սկզբունքն էր... Եկէք տարբեր հարցի մը շուրջ խօսինք:

ԼՈՄՈՎ.— Մանաւանդ որ ես ապացոյցներ ալ ունիմ: Իմ հօրաքրոջն մեծ մամը տուաւ ձեր հօր պապուն գիւղացիներուն...:

ՆԱԹ.— Կը բաւէ, կը բաւէ...: (մեկուսի) Ձեմ գիտեր ուրկէ՞ սկսիլ: (Անոր դառնալով) Ե՞րբ որսի պիտի սրթաք:

ԼՈՄՈՎ.— Կը խորհիմ թէ, յարգելի Նաթալիա Ստեփանովնա, ցանքէն վերջ կաքաւներու ետեւէն պիտի երթամ: Իսկ դուք իմացա՞ք: Երեւակայեցէք, թէ ինչ դժբախտութիւն պատահեցաւ ինծի: Իմ Ուկատայը, զոր դուք ի հարկ է տեսած էք, կը կաղայ:

ՆԱԹ.— Ախտո՞ս... Ինչո՞ւ:

ԼՈՄՈՎ.— Կ'երեւի կա՛մ ոսկորը դուրս եկեր է կամ թէ միւս շուները խածեր են (կը հառաչէ): Ամենէն լաւ շունն էր, ալ չըսենք դրամի մասին: Ձէ՞ որ ատոր համար Միրոնովին 125 ոռպլի վճարեցի:

ՆԱԹ.— Շատ տուեր էք իՎան Վասիլեւիչ:

ԼՈՄՈՎ.— Իսկ ինծի կը թուի, թէ ատիկա շատ ատան է: Սքանչելի շուն մըն է:

ՆԱԹ.— Հայրիկը իր Ատկատային համար 85 ոռպլի վճարած է, բայց չէ՞ որ Ատկատայը շա՛տ, շա՛տ աւելի լաւ է, քան ձեր Ուկատայը:

ԼՈՄՈՎ.— Ատկատայը Ուկատայէն աւելի՞ լաւ է: Ի՞նչ կ'ըսէք: (Կը խնդայ): Ատկատայը Ու-

կատայէն աւելի՞ լաւ է:

ՆԱԹ. — Հարկաւ աւելի՞ լաւ է: Ծիշտ է, որ Ստեփանայր տակաւին չուն չէ դարձած, անիկա դեռ լակոտ մըն է, բայց անոր նման չուն մը նոյն իսկ Վոլչանցիկին չունի:

ԼՈՍՏՈՎ. — Կը ներէք, Նաթանիա Ստեփանով-նա, բայց դուք էր մոռնաք, որ անիկա սանձա-հարուած է, իսկ սանձահարուած չունը լաւ որս չի բռնէր:

ՆԱԹ. — Սանձահարուած: Առաջին անգամն է որ այդպէս բան կը լսեմ:

ԼՈՍՏՈՎ. — Երտակ կ'ըսես, վարի ծնօտը վե-րինէն աւելի կարճ է:

ՆԱԹ. — Դո՛ք չափած էք:

ԼՈՍՏՈՎ. — Այո, չափած եմ: Որո՞ք չէլու հա-մար անիկա անշուշտ լաւ է, բայց որս բռնելու համար՝ կասկածելի է...:

ՆԱԹ. — Նախ եւ առաջ մեր Ատկատայր ցեղա-յին չուն մըն է, անիկա Զապրիազային եւ Ստա-մեգին լակոտն է, իսկ ձեր շան ցեղն ալ չես գիտեր... Ասկէ զատ շատ ձեր եւ անճոռնի է:

ԼՈՍՏՈՎ. — Ծե՛ր է, Զե՛ր է, ես գայն հիմա Ատ-կատայր հետ չեմ փոխեր... Ատանկ բան կ'ըլլայ՝ հիշ... Ուկատայր չուն է, իսկ Ատկատայր... նոյն իսկ ծիծաղելի է վիճիլ ատոր մասին: Զեր Ատկա-

տային նման չուներ ամեն որսորդ որչափ ուզէ՝ կ'ունենա: Անոր բարձրագոյն գինը 25 ռուբլի է:

ՆԱԹ. — Իվան Վասիլեւիչ, այսօր ձեր մէջ տեսակ մը ֆախաուպեղաւ ոգի մտեր է: Նախ հնա-րեցիք, որ դաշտը ձերն է, յետոյ Ռեկատայր Ատ-կատային աւելի լաւ է: Զեմ փրբեր, երբ մարդ չ'ըսեր ան՝ ինչի մասին որ կը մտածէ... Դուք ալ շատ լաւ գիտէք, որ Ատկատայր հարիւր անգամ աւելի լաւ է, քան ձեր յիմար Ռեկատայր: Ինչո՞ւ հափառադր կը պնդէք:

ԼՈՍՏՈՎ. — Ինչպէս կը տեսնեմ, Նաթանիա Ստեփանովիս, դուք դիտ կա՛մ կոյրի, կամ յիմարի տեղ կը դնէք: Վերջապէս ընդունեցէք, որ ձեր Ատկատայր սանձահարուած է:

ՆԱԹ. — Սուտ է:

ՆԱԹ. — Սանձահարուած է:

ՆԱԹ. (Կը պոռայ) — Սուտ է:

ԼՈՍՏՈՎ. — Օրիորդ, ինչո՞ւ կը պոռաք:

ՆԱԹ. — Հապա ինչո՞ւ յիմար բաներ դուրս կուտաք: Վերջապէս ամիկա գիտ կը զայրացնէ: Ժամանակի, եկած է, որ ձեր Ռեկատայր գնդակա-հարուի, իսկ դուք զայն Ատկատային հետ կը հա-մեմատէք:

ԼՈՍՏՈՎ. — Կը ներէք, ես այլ եւս չեմ կրնար այսպիսի վիճաբանութիւն մը շարունակել: Ես արտի բարախում ունի:

ՆԱԹ. — Ես նկատած եմ, որ մի միայն այն որսորդները շատ կը վիճաբանին, որոնք շատ քիչ բան կը հասկնան:

ԼՈՄՈՎ. — Յարգելի օրիորդ, կը խնդրեմ լըռել... Սիրտս պիտի պայթի... (կը պառայ) Լռեցէ՛ք:

ՆԱԹ. — Պիտի չլռեմ, մինչեւ որ չխոստովանիք, թէ Ատկատայը հարիւր անգամ ձեր Ուկատայէն աւելի լաւ է:

ԼՈՄՈՎ. — Հարիւր անգամ աւելի գէշ է: Բարով սատկի ձեր Ատկատայը... Գլուխս... աչքերս... ուսերս...

ՆԱԹ. — Ձեր յիմար Ուկատայը պէտք ալ չունի սատկելու, որովհետեւ ան արդէն սատկած է:

ԼՈՄՈՎ (կուլայ). — Լռեցէ՛ք: Սիրտս պիտի պայթի:

ՆԱԹ. — Պիտի չլռեմ:

ՏԵՍԻԼ Է.

ՆՈՅՆՔ ԵՒ ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ (Ներս կը մտնէ). — Աս ի՞նչ է:

ՆԱԹԱԼԻԱ. — Հայրի՛կ, անկեղծօրէն ըսէ՛, ո՞ր շունը աւելի լաւ է, մեր Ատկատայը թէ անոր Ուկատայը:

ԼՈՄՈՎ. — Ստեփան Ստեփանովիչ, կ'աղաչեմ, ըսէ՛ք միայն՝ ձեր Ատկատայը սանձահարուած է թէ ոչ: Այո՞ թէ ոչ:

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ. — Ըսենք որ այդպէս է: Ի՞նչ կայ ատոր մէջ: Բայց ամբողջ շրջանին մէջ անոր պէս շուն մը չես գտներ, եւ այլն:

ԼՈՄՈՎ. — Բայց չէ՞ որ իմ Ուկատայս աւելի լաւ է: Ըսէ՛ք անկեղծօրէն:

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ. — Մի՛ վրդովուիք, Թանկագինս... Թոյլ կուտա՞ք ըսեմ... Ձեր Ուկատայը իր լաւ յատկութիւնները ունի... Ան աղնուացեղ է, հաստատուն ոտքեր ունի, կողերը բարակ են եւ այլն: Բայց այդ շունը, եթէ կը հաճիք գիտնալ, աղուորիկս, երկու կարեւոր պակասութիւններ ունի՝ ծեր է եւ հոտառութիւնը թոյլ:

ԼՈՄՈՎ. — Կը ներէք, սրտիս բարախումը նորէն կ'սկսի կոր... Քննենք փաստերը... Կը հաճի՞ք յիշել՝ Մարուակիւնի կանանչներուն մէջ իմ Ուկատայս կոմսի Ռազմախային հետ միասին ականջը ականջին կը վազէր, իսկ ձեր Ատկատայը վերստ մը ետ մնացած էր:

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ. — Ետ մնացած էր, որովհետեւ կոմսի ծառան մտրակով զայն հարածեց:

ԼՈՄՈՎ. — Արժանի էր: Բոլոր շունները աղուէսին ետեւէն կը վազէին, իսկ Ատկատայը սկսաւ ոչխար մը պատռել:

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ. — Սուտ է... ճանիկս, ես ջգային եմ եւ ատոր համար ալ կը խնդրեմ որ վերջ տաք այս վէճին: Հարուածեց, որովհետեւ բոլորն

ալ կը նախանձին ուրիշի չան յաջողութիւնը տեսնելէ: Ատանկ է եա: Բոլորն ալ կ'ատեն: Դուք ալ պարոն, առանց մեղքի չէք: Կը բաւէ, որ տեսնէք, թէ ուրիշին չունը ձերինէն աւելի լաւ է, անմիջապէս կ'սկսիք սանկ... նանկ... եւ այլն: Ես ամեն ինչ կը հասկնամ:

ԼՈՄՈՎ.— Ես ալ կը հասկնամ:

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Ծաղրելով.— Ես ալ կը հասկընամ... Ի՞նչ կը հասկնաս...

ԼՈՄՈՎ.— Սիրտս... օտքերս կը թմրին...

Ձեմ դիմանար կոր...

ՆԱԹԱԼԻՍ. (Հեգնելով) Սրտի բարախում... Ինտո՞ր որսորդ էք դուք: Դուք տունը պէտք է մնաք, վաղարանին քով պառկիք եւ թախթապիթի սպաննէք, եւ ոչ թէ աղուէսներուն ետեւէն իյնաք: Սրտի բարախում...

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Իսկապէս, ինտո՞ր որսորդ էք դուք: Ձեր սրտի բարախումով լաւ կ'ընէիք որ տունը նստէիք, քան թէ թամբի վրա: Դեռ այդ ալ հոգս չէ, եթէ մի միայն որսորդութեամբ զբաղէիք լաւ, բայց որսի կ'երթաք մի միայն անոր համար, որ վիճաբանիք եւ ուրիշներուն շուները խանդաբէք, եւ այլն: Ես ջղային եմ, ձգենք սա խօսակցութիւնը: Դուք բնաւ որսորդ չէք:

ԼՈՄՈՎ.— Հապա դուք էք որսորդը: Դուք որսի կ'երթաք անոր համար միայն, որ կոմսին քիչ

մը քսուիք եւ դաւեր լարէք: Սիրտս... Դուք դաւ լարող էք...

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Ի՞նչ... Ես դաւ լարող եմ (կը պոռայ) Լո՛ւ:

ԼՈՄՈՎ.— Այո՛, դաւ լարող:

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Տղայ... լակո՛ւտ...

ԼՈՄՈՎ.— Պառա՛ւ մուկ: Ճիգուե՛թ...

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Պիտի լո՞ւս, թէ ո՛չ՝ կաքաւի պէս քեղի կը դարնեմ սա հրացանով: Ստախօս...

ԼՈՄՈՎ.— Բոլորն ալ գիտեն, որ... Օ՛հ, սիրտըս... Ձեր հանդուցեալ կինը ձեզ կը ծեծէր... Ոտքս... մկանունքս... գլուխս... պիտի իյնամ, կ'իյնամ կոր...

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Իսկ դուն՝ քու տնտեսուհիդ փէշերուն տակ կ'ապրիս:

ԼՈՄՈՎ.— Ա՛հ, ա՛հ, ա՛հ, սիրտս կը պայթի... Ուսս կը բաժնուի... Ո՛ւր է ուսս... Կը մեռնիմ կոր (թիկնաթոռին վրայ կ'իյնայ) Բժի՛շկ...

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Լակո՛ւտ, ստախօս: Գէշ կ'զգամ ինքզինքս: (Ձուր կը խմէ): Գէշ կ'զգամ կոր:

ՆԱԹԱԼԻՍ.— Ինտո՞ր որսորդ էք դուք: Դուք նոյն իսկ ձիու վրա չէք կրնար նստիլ: (Հօրը դառնալով) Հայրի՛կ, ի՞նչ պատահեցաւ անոր: Հայրի՛կ, նայէ, հայրի՛կ (կը ճչայ) Ի՛վան Վասիլեվի՛չ: Ո՛հ, մեռաւ:

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Գէշ կ'զգամ կոր ինքզինքս...
Շունչս կը բռնուի կոր... Օդ... (կը մարի):

ՆԱԹԱԼԻԱ.— Արդեօք մեռա՞ւ (Լումվի ձեռքը
կը շարժէ): Ի՞վան Վասիլեվիչ: Ախ, այս ի՞նչ ը-
րինք մէնք: Ան մեռաւ: (Թիկնաքոռին վրա կ'իյ-
նայ) Բժրշկ, բժիշկ: (Երեքն ալ կը մարին: Կարն
դադար մը: Նաքալիա ինքզինքին գալով կը մօտե-
նայ հօրը եւ կը ջանայ գայն ուշաքերել):

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Ա՛հ, ի՞նչ է: Ի՞նչ կ'ուզես:

ՆԱԹԱԼԻԱ.— Ան մեռաւ... մեռաւ...

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Ո՞վ մեռաւ (նայելով Լումվի
վրայ) Արդարեւ մեռեր է: Տէր Աստուած, ջո՛ւր:
Բժիշկ... (Գաւաթը կը մօտեցնէ Լումվի բերնին)
Խմեցէք: Ոչ... չի խմեր... ըսել է մեռած է, եւ
այլն: Դժբախտ մարդ մըն եմ ես: Ինչո՞ւ զըն-
դակ մը չեմ զարներ սա ճակատիս: Ինչո՞ւ տակա-
ւին ինքզինքս չեմ մորթած: Ինչի՞ կ'սպաս
Դանակ մը տուէք ինծի: Ատրճանակ մը տուէք ին-
ծի: (Լումվ կը շարժի): Կը խորհիմ, թէ ան կը
կենդանանայ... քիչ մը ջուր խմեցէք... այդպէս,
այդպէս...:

ԼՈՄՈՎ.— Կայծեր... մատախուղ... Ո՞ւր եմ
ես:

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Շուտ ամուսնացէք, զրոյժ
տանի ձեզ: Աղջիկս համաձայն է: (Լումվի եւ աղ-
ջրկան ձեռքերը կը միացնէ): Աղջիկս համաձայն է,

եւ այլն: Կ'օրհնեմ ձեզ, եւ այլն: Միայն հան-
դիստ ձգեցէք դիս:

ԼՈՄՈՎ.— Ա՛հ... Ի՞նչ (վեր ցատկելով) Որո՞ւ:

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Աղջիկս համաձայն է: Է՛հ,
համբուրուեցէ՛ք... զրոյժ տանի ձեզ:

ՆԱԹԱԼԻԱ (Տփալով).— Այո, այո, ես համա-
ձայն եմ...

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Համբուրուեցէ՛ք:

ԼՈՄՈՎ.— Ա՛հ, որո՞ւ... (կը համբուրուի Նա-
թալիային հետ): Շատ ուրախ եմ... կը ներէք,
բանը ինչի՞ն մէջ էր...: Այո՛, այո՛, կը հասկնամ
... Սիրտս... կայծեր... Ես երջանիկ եմ Նաթալիա
Ստեփանովնա... (կը համբուրէ գայն): Ոտքս կըտ-
րւեցաւ...:

ՆԱԹԱԼԻԱ.— Ես... ես ալ երջանիկ եմ...

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Ո՛ւՖ... կարծես լեռ մը վար
լնաւ ուներէս...

ՆԱԹԱԼԻԱ.— Բայց եւ այնպէս... ընդունեցէք
դոնէ այժմ, որ Ուկլատայը Ատկատայէն աւելի գէշ
է:

ԼՈՄՈՎ.— Աւելի լաւ է:

ՆԱԹԱԼԻԱ.— Աւելի գէշ է:

ԶՈՒՊՈՒՔՈՎ.— Ընտանեկան երջանկութիւնը
կ'սկսի: Շամբայն, չամբայն բերէք:

ԼՈՄՈՎ (ժպտելով եւ արտասովորաբար) Աւելի
լաւ է:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0316450

ՉՈՒՊՈՒՔՈՎ. — Գէշ կ'զգամ կոր ինքզինքս:

Շուշա կը բռնուի կոր... Օդ... (կը մարի):

ՆԱԹԱԼԻԱ. — Արդեօք մեռա՞ւ (Լումովի ձեռքէ կը շարժէ): Ի՞վան Վասիլեւիչ: Ախ, այս ի՞նչ քրինք մէնք: Ան մեռաւ: (Թիկնաքառին վրա կ'իյնայ) Ի՞ժըշկ, բժիշկ: (Երեքն ալ կը մարին: Կարճ դադար մը: Նաքալիա ինկզինքին գալով կը մօտենայ հօրը եւ կը ջանայ զայն ուշաքերել):

ՉՈՒՊՈՒՔՈՎ. — Ա՛հ, ի՞նչ է: Ի՞նչ կ'ուզես:

ՆԱԹԱԼԻԱ. — Ան մեռաւ... մեռաւ...

ՉՈՒՊՈՒՔՈՎ. — Ո՞վ մեռաւ (նայելով Լումովի վրայ) Արդարեւ մեռեր է: Տէր Աստուած, ջո՛ւր: Բժիշկ... (Գաւաթը կը մօտեցնէ Լումովի բերնին) Խմեցէք: Ոչ... չի խմեր... ըսել է մեռած է, եւ այլն: Դժբախտ մարդ մըն եմ ես: Ինչո՞ւ գընդակ մը չեմ զարներ սա ճակատիս: Ինչո՞ւ տակաւին ինքզինքս չեմ մօրթած: Ինչի՞ կ'սպասեմ: Դանակ մը տուէք ինծի: Ատրճանակ մը տուէք ինծի: (Լումով կը շարժի): Կը խորհիմ, թէ ան կը կենդանանայ... քիչ մը ջուր խմեցէք... այդպէս, այդպէս...:

ԼՈՄՈՎ. — Կայծեր... մառախուղ... Ո՞ւր եմ ես:

ՉՈՒՊՈՒՔՈՎ. — Շուտ ամուսնացէք, գրողը տանի ձեզ: Աղջիկս համաձայն է: (Լումովի եւ աղջկան ձեռքերը կը միացնէ): Աղջիկս համաձայն է,

այլն: Կ'օրհնեմ ձեզ, եւ այլն: Միայն հանտ ձգեցէք զիս:

ԼՈՄՈՎ. — Ա՛հ... Ի՞նչ (վեր ցատկելով) Որո՞ւ:

ՉՈՒՊՈՒՔՈՎ. — Աղջիկս համաձայն է: Ի՛հ, համարուեցէ՛ք... գրողը տանի ձեզ:

ՆԱԹԱԼԻԱ (Տփալով). — Այո, այո, ես համաձայն եմ...

ՉՈՒՊՈՒՔՈՎ. — Համարուեցէ՛ք:

ԼՈՄՈՎ. — Ա՛հ, որո՞ւ... (կը համբուրուի Նաքալիային հետ): Շատ ուրախ եմ... կը ներէք, բանը ինչի՞ն մէջ էր...: Այո՛, այո՛, կը հասկնամ... Սիրտս... կայծեր... Ես երջանիկ եմ Նաթալիա Ստեփանովնա... (Կը համբուրէ զայն): Ոտքս կը տրուեցաւ...:

ՆԱԹԱԼԻԱ. — Ես... ես ալ երջանիկ եմ...

ՉՈՒՊՈՒՔՈՎ. — Ո՛ւֆ... կարծես լեռ մը վաշխաւ ուտերէս...

ՆԱԹԱԼԻԱ. — Բայց եւ այնպէս... ընդունեցէք զոնէ այժմ, որ Ուկատայը Ատկատայէն աւելի գէշ է:

ԼՈՄՈՎ. — Աւելի լաւ է:

ՆԱԹԱԼԻԱ. — Աւելի գէշ է:

ՉՈՒՊՈՒՔՈՎ. — Ընտանեկան երջանկութիւնը կ'սկսի: Շամբայն, շամբայն բերէք:

ԼՈՄՈՎ (Ժպտելով եւ բարձրաձայն) — Աւելի լաւ է:

ՆԱԹԱԼԻԱ (Նոյնպէս) — Աւելի գէշ է,
է, գէշ է:

ԶՈՒՊՈՒԲՈՎ (Կ'աշխատի ամենեւէն
պռոպ) — Շամբա՛յն, շամբա՛յն...:

(ՎԱՐԱԳՈՅՐ)

Թար

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

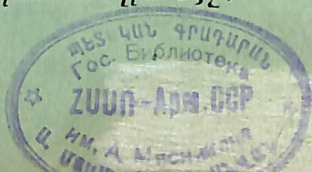
ՍՏԵՓԱՆ ՍՏԵՓԱՆՈՎԻԶ ԶՈՒՊՈՒԲՈՎ —
Կալուս

ՆԱԹԱԼԻԱ ՍՏԵՓԱՆՈՎՆԱ —

Անոր աղջիկը, 25 տ
իՎԱՆ ՎԱՍԻԼԻՆՎԻԶ ԼՈՄՈՎ —

Զուպուֆովի դրացինը, առողջ, կայտա
միշտ ինքզինք հիւանդ երեւակայող
ծատէր մը:

Գործողութենք կը կատարուի Զուպ
րու տան հիւրասենեակին մէջ:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0316451

126 Y2